

Feliks Koneczny wzorem dla młodego pokolenia

KULTURA

17 listopada 2025

Za nami konferencja zatytułowana „Życie i myśl Feliksa Konecznego” – edycja 2025, która odbyła się w Muzeum Armii Krajowej im. gen. Emila Fieldorfa „Nila” w Krakowie. Zorganizowana została przez Fundację Kwartalnika „Wyklęci”. Podczas wydarzenia Samorząd Województwa Małopolskiego reprezentował wicemarszałek Ryszard Pagacz.

Dziękuję, że debatujemy nad spuścizną jednego z oryginalniejszych polskich myślicieli XIX i XX wieku, profesora historii, człowieka renesansu, który oprócz własnej teorii cywilizacji pozostawił po sobie także interesujące prace historyczne, błyskotliwą publicystykę utrzymaną w nurcie myśli konserwatywno–narodowej oraz wnikliwe recenzje teatralne. Życzę, aby młode pokolenie polskich uczonych zainspirowało się życiem i myślą Feliksa Konecznego do przekraczania zastanych schematów myślenia oraz do szerokiego patrzenia na rzeczywistość

– mówił wicemarszałek Ryszard Pagacz.

Była to już czwarta edycja konferencji organizowanej przez Fundację Kwartalnika „Wyklęci”, w ramach której popularyzowana jest myśl prof. Feliksa Konecznego. Wydarzenie poprowadził dr Jacek Ożóg, a w jego trakcie wygłoszono następujące referaty:

- ks. prof. dr hab. Franciszek Longchamps de Brier – „Prawo rzymskie jako fundament cywilizacji łacińskiej”.
- dr hab. Paweł Skrzydlewski, prof. AZ – „Etyka cywilizacji łacińskiej”.
- Antoine Dresse – „Myśl Feliksa Konecznego z perspektywy zachodniej Europy”.
- Krystian Kratiuk – „Jak Kościół katolicki stworzył Polskę i Polaków. Wokół teorii Feliksa Konecznego”.
- Radosław Brzózka – „Podstawy i granice samorządności w cywilizacji łacińskiej”.
- Daniel Wardziński – „Kryteria świętości polityka w pracach Feliksa Konecznego. Czy ciąg dalszy nastąpił?”.
- Kajetan Rajski – „Siedem tez ustrojowych Feliksa Konecznego. Przyczynek do dyskusji nad nową konstytucją RP”.

Twórca oryginalnej koncepcji cywilizacji jako metody ustroju życia zbiorowego

Feliks Koneczny był profesorem, historykiem, historiozofem, twórcą teorii pluralizmu cywilizacyjnego, krytykiem teatralnym oraz ważnym i wpływowym publicystą. Urodził się 1 listopada 1862 roku w Krakowie. Pochodził z polskiej rodziny, osiadłej na Morawach za czasów panowania króla Jana III Sobieskiego.

Według Feliksa Konecznego cywilizacja jest to „metoda ustroju życia zbiorowego”. Nie łączył jej z poziomem rozwoju, ale z zasadami określającymi całokształt współżycia społecznego i pojęciami abstrakcyjnymi, do jakich odwołuje się społeczność, uzasadniając te zasady. W obrębie tak określonych cywilizacji mogą powstawać różne kultury, będące odmianami cywilizacji. Uważał też, że naturalnym stanem między cywilizacjami jest walka lub rywalizacja. Jej przyczyny widział nie tylko w różnicach religijnych, ale w innym podejściu do wszystkich dziedzin życia.

Koneczny wyróżnił 22 cywilizacje historyczne oraz 7 dla niego współczesnych (w pierwszej połowie XX wieku, kiedy pisał swoje dzieła): cywilizacja bramińska, żydowska, chińska, turańska, bizantyńska, łacińska – odpowiednik cywilizacji zachodniej oraz arabska.

Zmarł 10 lutego 1949 roku, mając 87 lat. Spoczywa na Cmentarzu Salwatorskim w Krakowie.

Konferencję pt. „Życie i myśl Feliksa Konecznego” – edycja 2025 zorganizowano dzięki wsparciu finansowemu Województwa Małopolskiego, a jego organizatorem była Fundacja Kwartalnika „Wyklęci”.

Galeria zdjęć

<https://www.malopolska.pl/aktualnosci/kultura/feliks-koneczny-wzorem-dla-mlodego-pokolenia>